

Θέμα της διδακτικής πρότασης

Τα μεταναστευτικά ρεύματα κατά τη διάρκεια του 1^{ου} ελληνικού αποικισμού.

Τάξη: Α Γυμνασίου

Στοχοθεσία

Επιδιώκεται οι μαθητές/τριες: Να προσδιορίσουν το πλέγμα των αλληλεπιδράσεων που ώθησαν τα μεταναστευτικά ρεύματα των ελληνικών φύλων κατά τη διάρκεια του 1^{ου} αποικισμού.

Διδακτική πορεία

Οι μαθητές/τριες παράλληλα με τη διδασκαλία της αντίστοιχης ενότητας του βιβλίου τους μελετούν ένα χάρτη, ένα πίνακα με στοιχεία για τον 1^ο αποικισμό και ένα απόσπασμα από το Βιβλίο Ι του Θουκυδίδη. Στη συνέχεια στην τάξη ή στο σπίτι τους ασχολούνται με τις δραστηριότητες που αναφέρονται παρακάτω.

Δραστηριότητες

1^η Δραστηριότητα: Σας δίνονται ένας χάρτης και ένας πίνακας με στοιχεία για τον 1^ο ελληνικό αποικισμό. Παρατηρήστε το χάρτη και συμβουλευτείτε τον πίνακα για να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Σε ποιες περιοχές εντοπίζεται ο πυρήνας της εξάπλωσης των ελληνικών φύλων;
2. Προσδιορίστε στο χάρτη τα σημεία εκκίνησης των διαφόρων φύλων.
3. Σε ποια περιοχή κατευθύνθηκε κάθε φύλο;

2^η Δραστηριότητα: Συμβουλευτείτε τον πίνακα και σημειώστε επάνω στο χάρτη τα ακόλουθα:

1. Τις περιοχές από όπου ξεκίνησε κάθε φύλο.
2. Δείξτε χρησιμοποιώντας βέλη σε ποια περιοχή κατευθύνθηκε κάθε φύλο.
3. Υπογραμμίστε με διαφορετικό χρώμα τις αποικίες που ίδρυσε κάθε φύλο.

3^η Δραστηριότητα:

Καταγράψτε από το βιβλίο σας τα αναφερόμενα αίτια του 1^{ου} αποικισμού. Στη συνέχεια, διαβάστε το ακόλουθο κείμενο του ιστορικού Θουκυδίδη και συγκρίνετε τις πληροφορίες που δίνονται με τα αίτια που καταγράψατε. Τέλος, συντάξτε ένα μικρό κείμενο όπου θα αναφέρετε ποιοι παράγοντες ώθησαν εκείνη την εποχή τα μεταναστευτικά ρεύματα των ελληνικών φύλων.

2. Είναι φανερό ότι η χώρα που σήμερα ονομάζεται Ελλάδα δεν είχε μόνιμους κατοίκους τα παλιά τα χρόνια, αλλά γίνονταν τότε συχνές μεταναστεύσεις και οι διάφοροι κάτοικοι, όταν πιέζονταν κάθε φορά από άλλα πολυαριθμότερα φύλα, εγκαταλείπανε εύκολα τον τόπο τους. Γιατί τότε ούτε εμπόριο υπήρχε ούτε οι άνθρωποι επικοινωνούσαν άφοβα μεταξύ τους από στεριά ή από θάλασσα και οι κάτοικοι νέμονταν τη γη τους τόσο μόνο

όσο αρκούσε για τη συντήρησή τους. Δεν είχαν χρηματικά αποθέματα ούτε φύτευαν δέντρα, γιατί δεν ήξεραν, αφού δεν είχαν τείχη να τους προστατεύουν, πότε κάποιος άλλος θα ερχόταν να τους τα αρπάξει. Πιστεύοντας, εξάλλου, πως μπορούσαν οπουδήποτε να εξασφαλίσουν την καθημερινή αναγκαία τροφή τους, μετοικούσαν εύκολα και γι' αυτό δεν ήταν δυνατοί, αφού δεν είχαν ούτε μεγάλες πόλεις ούτε άλλου είδους πόρους. Οι ευφορότερες περιοχές, ιδιαίτερα, είχαν αδιάκοπες αλλαγές κατοίκων, όπως η ονομαζόμενη σήμερα Θεσσαλία, η Βοιωτία, το μεγαλύτερο μέρος της Πελοποννήσου, εκτός από την Αρκαδία, και από την υπόλοιπη Ελλάδα τα καλύτερα τμήματα. Εξαιτίας της ευφορίας της γης στα μέρη αυτά, μερικοί αποκτούσαν μεγαλύτερο πλούτο, πράγμα που προκαλούσε εμφύλιες διαμάχες από τις οποίες οι περιοχές αυτές φθείρονταν, ενώ ταυτόχρονα τις επιβουλεύονταν περισσότερο αλλόφυλοι επιδρομείς.

Θουκυδίδη Ιστορία, Βιβλίο Ι

1 ^{ος} ελληνικός αποικισμός (1130 – 900 π.Χ.)							
Χαρακτήρας	Ελληνικά φύλα	Χώρος προέλευσης	Χώρος αποικισμού	Πόλεις	Θρησκευτικό κέντρο	Ονομασία	Χρονολογία
Προσφυγικό ρεύμα	Αιολείς	Θεσσαλία, Βοιωτία, Φωκίδα, Λοκρίδα	Β.Δ. ακτές Μ.Ασίας, Τένεδος, Λέσβος	Κύμη, Άσσος, Αδραμύτιο, Μήθυμνα, Μυτιλήνη, Πιτάνη, Ελαία, Μύρινα, Αιγαί		Αιολίδα	Μεταξύ του 1130 και του 1000 π.Χ.
Προσφυγικό ρεύμα. Από την Αττική οργανωμένος αποικισμός	Ίωνες	Αττική, Αργολίδα, Κορινθία, Εύβοια	Κεντρικά παράλια Μ.Ασίας, Κυκλάδες, Χίος, Σάμος	Μίλητος, Έφεσος, Πριήνη, Τέως, Κλαζομεναί, Κολοφώνα, Σμύρνη, Φώκαια, Ερυθραί, Λέβεδος, Μνους	«Πανιώνιο» στο ακρωτήριο της Μυκάλης. Ναός του Ελικώνιου Ποσειδώνα	Ιωνία	Γύρω στο 1050 π.Χ.
Οργανωμένος αποικισμός	Δωριείς	Αργολίδα, Λακεδαίμονα, Μεσσηνία	Κύθηρα, Θήρα, Κρήτη, Δωδεκάνησα, Ν. παράλια Μ.Ασίας	Αλικαρνασσός, Κνίδος, Λίνδος, Ιαλυσός, Κάμειρος	Ναός του Απόλλωνα στην Κνίδα στο Τριόπιο ακρωτήριο		Μεταξύ του 1000 και 900 π.Χ.

